

Dagordningens punkt 22 Kongressens uttalanden

Under kongressdagarna den 19–22 maj behandlade kongressen följande förslag till uttalanden:

- Respekt för mänskliga och fackliga rättigheter
- Stärk Sverige – utveckla industriarbetarnas kompetens!
- Teknikcollege fortsatta framgång måste säkras

Kongressen beslutade

att **godkänna** förslagen till uttalanden.

Uttalande

Respekt för mänskliga och fackliga rättigheter

En öppen värld, där länder samarbetar, där människor möts över gränserna och lär känna varandra bidrar till demokratiutveckling, minskad fattigdom, fred och frihet. Fri och rättvis handel är här en viktig del.

En öppen värld bidrar till bättre levnadsvillkor när hållbara jobb med goda villkor skapas. Utvecklingen går dock långsamt och alla människor har inte fått det bättre. Inkomstklyftor växer, koncentrationen av förmögenheter växer. Multinationella företag får ökat inflytande på bekostnad av valda politiska församlingar.

På många håll förnekas anställda rätten att organisera sig, arbetsvillkor försämras, fackföreningar motarbetas och förbjuds. Fackligt aktiva förföljs, trakasseras, misshandlas och till och med mördas i sin kamp för fackliga fri- och rättigheter.

Ansvaret faller tungt på de länder som inte lever upp till standarden i ILO-konventionerna och andra internationella regelverk. Stort ansvar faller även på företagen.

Många företag uttrycker att de anställda är företagets viktigaste resurs. I ensidigt antagna uppförandekoder ställer man sig bakom internationella konventioner, men i praktiken saknar många av deras anställda grundläggande möjligheter till påverkan och inflytande över sitt arbete eller i företaget.

Sveriges system på arbetsmarknaden bygger på samverkan mellan fack och företag. Parterna samarbetar kring företagets utveckling, avtal tecknas om arbetsvillkor och löner. Samhället bidrar med aktiv arbetsmarknadspolitik och trygghetssystem. Allt detta skapar stabilitet på arbetsmarknaden. Det har varit bra för arbetstagare, företag och hela samhället.

Parterna vet att samverkan mellan arbetstagare, deras fackliga organisationer och företag fungerar. Anställda som synliggörs, vars uppfattningar efterfrågas, som inkluderas i utvecklingen och som ges möjlighet att påverka sin egen situation mår bättre och bidrar mer till företagets utveckling.

Den svenska regeringens initiativ ”Global Deal” syftar till att förbättra förhållandena på arbetsmarknader och i företag över hela världen. Idén är att få länder och företag att utveckla former för samverkan via förhandlingar och kollektivavtal. Så kan stabilitet och förutsägbarheten i företag och länder öka.

IF Metall konstaterar att företag och arbetsgivarorganisationer i Sverige och utomlands visat svalt intresse för ”Global Deal”, trots att egna policys är i linje med ”Global Deals” intentioner och trots att företagen vet att samverkan är bra.

IF Metall står bakom ”Global Deal”. Vi uppmanar svenska företag och arbetsgivarorganisationer tillsammans med de fackliga organisationerna att göra detsamma. Att respektera fackliga rättigheter och att utveckla samverkansformer med de anställda och deras fackliga organisationer i alla sina verksamheter i världen borde vara självklart.

Fler behöver visa sitt stöd för ”Global Deal” och i praktiken visa att de genom respekt och samarbete vill delta i en utveckling som är bra för företag, för anställda och för de länder man verkar i. På så sätt kan fler bli vinnare i globaliseringen.

IF Metalls kongress den 20 maj 2017

Uttalande

Stärk Sverige – utveckla industriarbetarnas kompetens!

Kompetens är den avgörande frågan i den snabba och genomgripande utveckling som följer i digitaliseringens spår. Återkommande chanser till lärande i arbete ger människor möjligheter till utveckling i arbetslivet och förebygger risker för långvarig arbetslöshet. Kompetens möjliggör framtidens industriarbete på arbetsplatser som finns och utvecklas i hela Sverige.

Bättre system för omställning och utveckling är till nytta både för industrin och samhället. Ökad produktivitet och konkurrenskraft tryggar jobb och arbetslöshetsriskerna minskar. Sverige ska därför ha världens bästa kompetensutvecklings- och omställningssystem!

Lärandet i arbetslivet handlar om människors utveckling genom hela arbetslivet, och detta behöver märkas i hur politiken stödjer kompetensutveckling, såväl inom industrin som på hela arbetsmarknaden. Lärandet ger dagens och framtidens arbetsplatser kapacitet att möta teknikutvecklingens möjligheter. Kompetens är nyckeln för att trygga industriarbetarnas anställning och möjligheter till utveckling i jobbet. Det förebygger risker för långa perioder av arbetslöshet och underlättar nödvändiga strukturförändringar.

Vad Sverige framför allt behöver är ett lyft för lärandet i arbete – kompetensutveckling – för människor som befinner sig i arbete. På den vägen blir Sverige starkare.

IF Metall vill, i samverkan med de avtalsbärande parterna på arbetsmarknaden, arbeta hårt för att ett nationellt system för kompetensutveckling blir verklighet.

Insatserna för lärande i arbetet bör stödja arbetsplatsernas arbete med att identifiera kompetensbehov och utforma eller nå fram till utbildningar som möter behoven. Här är branschvalideringen Industriteknik Bas ett viktigt verktyg att använda. Det arbetsplatsnära engagemanget för lärande i arbetet ökar också möjligheten för nytillkomna på arbetsmarknaden att komma i jobb.

IF Metall fortsätter verka för att det nationella systemet för korttidsarbete vid djupa kriser utvecklas till att omfatta stöd för kompetensutveckling. Centralt för att göra systemet konkurrenskraftigt är att det blir mer flexibelt så att det kan användas i praktiken, exempelvis om en bransch hamnar i en tillfällig kris. Avgörande är också att utbildning och kompetensutveckling byggs in i systemet så att företagens och de anställdas konkurrenskraft ökar när systemet används.

För att ta ett helhetsgrepp kring frågan ser vi dock ett behov av att även politiken kommer med ordentligt i matchen. Det är dags nu att den S-ledda regeringen sjsätter konkret politik!

Vi vet att kompetens bygger Sverige starkare. IF Metall vill därför att regeringen

- i samverkan med de avtalsbärande parterna på arbetsmarknaden, tar fram ett nationellt system för kompetensutveckling i arbetslivet.
- ökar insatserna för att förverkliga validering på industrins arbetsplatser.
- tillsammans med parterna, gör det svenska systemet för korttidsarbete mer konkurrenskraftigt genom möjligheten till kompetensutveckling.

IF Metalls kongress den 20 maj 2017

Uttalande

Teknikcollege fortsatta framgång måste säkras

Det är nu snart 15 år sedan som vi, industrins parter, konstaterade att det svenska utbildningssystemet inte levererade det industrin behövde. En tydligt nedåtgående spiral där utbildningar mot industrin inte prioriterades fick till följd att företagen inte engagerade sig och ungdomar valde andra utbildningsvägar. Det saknades helt en röd tråd mellan de olika nivåerna i utbildningssystemet.

För att undvika en katastrof beslutade vi oss för att göra något och tog saken i egna händer. Vi utvecklade Teknikcollege. Konceptet utvecklades tillsammans med våra motparter som snabbt förstod behovet av att anpassa en utbildning efter industrin. Vi skapade ett sammanhållet nationellt koncept med tydliga kvalitetskriterier och strukturer för samverkan mellan kommuner, mellan ungdomsutbildning och vuxenutbildning och inte minst mellan skola och arbetsliv. Grundtanken är att utbildningar som riktar sig mot industrin ska utformas utifrån industrins behov.

I dag finns Teknikcollege i 25 regioner, hos drygt 140 utbildningsanordnare i samverkan med runt 3 000 företag. Ett tydligt tecken på att vi är inne på rätt väg är att andra branscher har följt efter genom exempelvis vård- och omsorgscollege och IF Metall deltar nu i uppbyggnaden av motorbranschcollege utifrån samma grundprinciper. En annan positiv signal är att OECD nyligen framhöll Teknikcollege som en förebild som andra länder bör dra nytta av när de utformar sina utbildningssystem.

Men vi kan inte luta oss tillbaka och vara nöjda med vad vi har åstadkommit hittills. Vårt engagemang måste fortsätta med samma styrka. För att det svenska utbildningssystemet ska kunna ligga i framkant krävs att många företag engagerar sig. Det är ett arbete som kräver både tid och resurser och det finns inga genvägar.

Det ställer samtidigt krav på politiken. På lokal nivå krävs att tekniska utbildningar prioriteras och att utrymme ges för samverkan inom ramen för Teknikcollege. Det handlar om ekonomiska resurser och ett tydligt ledarskap.

På nationell nivå efterfrågar vi en större lyhördhet för industrins behov när det gäller utbildningspolitiken. Vi har länge efterfrågat en yrkesinriktning på teknikprogrammet, mer undervisningstid för tekniska utbildningar inom gymnasieskolan och en mer långsiktig vuxenutbildning knutet till industrins behov.

Vi behöver också stöd i det praktiska arbetet. Samverkan kostar pengar. Ett strukturerat, kvalitetsinriktat utvecklingsarbete på lokal, regional och nationell nivå kräver resurser för att utvecklas vidare. Vi ser att vi skulle kunna använda Teknikcollege till så mycket mer om vi hade större ekonomiska möjligheter. Strukturen finns, nätverken finns och kunskanden finns men de ekonomiska förutsättningarna är otillräckliga. Från en S-ledd regering hade vi väntat oss en lyhördhet för dessa behov, men hittills har vi bara blivit hänvisade till att söka EU-stöd och enstaka projekt som då och då erbjuds. Inte ens yrkesutbildningens år 2016 innebar något ekonomiskt stöd för Teknikcollege.

IF Metalls uppmaning till Sveriges regering är därför: Överge inte Teknikcollege. Bidra till att fortsätta utveckla och förädla ett koncept anpassat efter Sveriges och industrins utveckling. Vi kan mer, vi vill mer, och vi skulle kunna uppnå mycket, mycket mer. Men då behöver vi politikens stöd.

IF Metalls kongress den 22 maj 2017